

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1

รายงานสถานการณ์ ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ในระดับเมืองและชนบท

ภายใต้โครงการปรับปรุงและพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยในระดับเมืองและชนบท

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การจัดทำรายงานสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยในระดับเมือง และชนบทเป็นส่วนหนึ่งของโครงการปรับปรุงและพัฒนาดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยในระดับเมืองและชนบท แต่ก่อนที่จะจัดทำรายงานสถานการณ์ ได้มีการสร้างระบบตัวชี้วัดตลอดจน วิธีการประมวลผลข้อมูลจากตัวชี้วัดขึ้นเป็นดัชนีมวลรวมที่ใช้แสดงสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน รายละเอียดเกี่ยวกับระบบตัวชี้วัดที่สมบูรณ์และวิธีการประมวลผลที่สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่ออำนวยความสะดวกได้แยกกล่าวไว้ในรายงานเล่มที่ 2

ชุดตัวชี้วัดสมบูรณ์ที่พัฒนาขึ้นซึ่งแสดงไว้ในรายงานเล่มที่ 2 อาศัยข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา 3 แหล่ง คือ การทบทวนวรรณกรรมจากในประเทศและต่างประเทศ การจัดประชุมในรูปแบบการสนทนากลุ่มใน 4 จังหวัดของทั้ง 4 ภาค (รายละเอียดพิจารณาได้จากภาคผนวกที่ 4) ข้อมูลแหล่งที่ 3 คือความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (รายละเอียดพิจารณาได้จากภาคผนวกที่ 5) ภายหลังจากที่พัฒนาระบบตัวชี้วัดตลอดจนวิธีการประมวลผลข้อมูลจากตัวชี้วัดขึ้นเป็นดัชนีมวลรวมเพื่อสะท้อนสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขแล้ว ได้จัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจำนวน 2 ครั้ง เพื่อสร้างความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบข้อมูลตัวชี้วัดและวิธีการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปขึ้นเป็นดัชนีมวลรวม รายละเอียดเกี่ยวกับการอบรมศึกษาได้จากภาคผนวกที่ 6 และ 7 หลังจากนั้นได้นำระบบตัวชี้วัดเฉพาะส่วนที่พอจะมีมูลไปใช้ประเมินสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขซึ่งปรากฏเป็นรายงานฉบับนี้ซึ่งจะกล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง รายงานที่จัดทำขึ้นได้ถูกนำเสนอในการประชุมขับเคลื่อนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากระบบตัวชี้วัดและวิธีการประมวลผลในการประเมินสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น ๆ รายละเอียดของการจัดประชุมแสดงไว้ในภาคผนวกที่ 8

ระบบตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ สถานภาพความอยู่เย็นเป็นสุข และปัจจัยที่มีอิทธิพล ส่วนแรกมุ่งที่จะชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขของ 'คน' เป็นสำคัญ ส่วนนี้ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 มิติด้วยกัน คือ สุขภาพ สติปัญญาและการใฝ่รู้ ครอบครัวยุคใหม่ การมีงานทำและรายได้ ที่อยู่อาศัย และความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน ส่วนที่ 2 ใช้วัดปัจจัยที่เป็นระบบภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อสถานภาพความอยู่เย็นเป็นสุขซึ่งประกอบด้วย 5 มิติ คือ ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล ชุมชนเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม และ สังคมและวัฒนธรรม

องค์ประกอบของตัวชี้วัดแต่ละมิติแยกเป็น 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดร่วมซึ่งใช้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขในทุกพื้นที่และใช้วัดเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ ส่วนระดับที่ 2 เป็นชุดตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะของความเป็นเมือง หรือ ชนบท ดังนั้น จึงใช้วัดเปรียบเทียบพื้นที่ลักษณะเดียวกัน

รายงานสถานการณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยกรอบตัวชี้วัดและวิธีการประมวลผลที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทาง อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดเก็บ การจัดทำรายงานจึงไม่สามารถใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิตามตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นในการวิเคราะห์ให้ได้ทั้งหมดโดยเฉพาะในกรณีของเมืองและชนบทซึ่งข้อมูลของหน่วยงานไม่ได้จำแนกไว้จึงเป็นเหตุให้ตัวชี้วัดแตกต่างกันไปจากของระดับจังหวัด ดังนั้น ข้อมูลตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขที่เสนอไว้ในรายงานฉบับนี้จึงประกอบด้วย

1. ข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้แสดงสถานการณ์ของจังหวัดเท่าที่รวบรวมได้จำนวน 40 ตัวตามที่แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 2
2. ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจซึ่งใช้แสดงสถานการณ์ระดับเมือง และชนบท ข้อมูลในแบบสำรวจถูกออกแบบโดยใช้กรอบตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น ส่วนการแบ่งเมืองและชนบทอาศัยเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเองจากการศึกษารวบรวมและการริเริ่มของผู้ศึกษา (พิจารณาได้จากภาคผนวกที่ 1) รายละเอียดของแบบสำรวจข้อมูล ที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 3 สำหรับการสำรวจข้อมูลในส่วนนี้ได้มอบให้มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเป็นผู้รับผิดชอบ ดังรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีในภาคผนวกที่ 1

การประมวลผลข้อมูลขึ้นเป็นดัชนีมวบรวมเพื่อแสดงสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน นอกจากจะใช้วิธีการทางสถิติแล้วยังอาศัยวิธีการสร้างดัชนีมวบรวมที่เหมาะสมอันได้แก่การปรับค่าข้อมูลตัวชี้วัดให้เป็นค่ามาตรฐานและนำมาประมวลผลด้วยดัชนีพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้แทนวิธีการดั้งเดิมซึ่งมีข้อจำกัดหากข้อมูลมีความแปรปรวนมากและหน่วยที่วิเคราะห์มีจำนวนน้อย ตลอดจนข้อจำกัดในด้านการคัดเลือกเกณฑ์ที่จะใช้เปรียบเทียบ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อจำกัดของวิธีการประมวลผลประเภทต่าง ๆ ได้แยกกล่าวไว้ในรายงานฉบับที่ 2

ในภาพรวมของความอยู่เย็นเป็นสุขระดับจังหวัดนั้น ค่าดัชนีมวบรวมแสดงให้เห็นว่าแต่ละจังหวัดมีข้อเด่นและข้อด้อยแตกต่างกันไปโดยไม่มีจังหวัดใดที่มีความอยู่เย็นเป็นสุขสูงหรือต่ำไปทุกมิติ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเปรียบเทียบจากดัชนีมวบรวมที่วิเคราะห์จากค่าตัวชี้วัดทุกตัวพร้อมกันแล้ว กล่าวได้ว่าเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฉบับที่ 9 กลุ่มจังหวัดจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีความอยู่เย็นเป็นสุขมากกว่ากลุ่มจังหวัดจากภาคกลางและภาคเหนือ

หากแยกพิจารณาเป็นรายพื้นที่แล้วจะพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือมีจุดเด่นในมิติที่อยู่อาศัย ความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน สิ่งแวดล้อม และความคงเส้นคงวาในมิติประชาธิปไตย และธรรมาภิบาล อย่างไรก็ตามกลุ่มจังหวัดในภาคนี้มีข้อเสียเปรียบจังหวัดในภูมิภาคอื่น ๆ ในมิติครอบครัว สถิติปัญญาและการใฝ่รู้ และการมีงานทำและรายได้ กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอาจจัดเป็นตัวแทนของภาคชนบทโดยรวมทำนองเดียวกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือมีสถานการณ์หลายส่วนคล้ายกัน คือ มีจุดเด่นในด้านที่อยู่อาศัย ความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็มีข้อด้อย ด้านการมีงานทำและรายได้และสถิติปัญญาและการใฝ่รู้ ข้อที่แตกต่างไปบ้างคือ กลุ่มจังหวัดในภาคเหนือไม่มีความโดดเด่นในมิติครอบครัว ขณะที่กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขาดความคงเส้นคงวาในด้านประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล แต่มีข้อได้เปรียบในมิติสุขภาพและครอบครัว

สถานการณ์ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางและภาคใต้ซึ่งอาจจัดเป็นตัวแทนของสังคมเมืองมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องที่มีความโดดเด่นในมิติ สถิติปัญญาและการใฝ่รู้ การมีงานทำและรายได้ และความคงเส้นคงวาด้านประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล ขณะเดียวกันก็มีข้อด้อยร่วมกันในด้านที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน ส่วนที่แตกต่างกันคือ ความอยู่เย็นเป็นสุขด้านครอบครัวของภาคใต้สูงกว่ากลุ่มจังหวัดภาคกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับเมืองและชนบท ที่ได้จากการสำรวจส่วนใหญ่แสดงผลสอดคล้องกับสถานการณ์ระดับจังหวัดกล่าวคือเมืองมีจุดเด่นด้าน การมีงานทำและรายได้ สถิติปัญญาและการใฝ่รู้ ขณะที่ชนบทมีความได้เปรียบด้านสุขภาพของประชากร ที่อยู่อาศัย ความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ พื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทจะมีความอยู่เย็นเป็นสุขโดยทั่วไปอยู่กึ่งกลางระหว่างเมืองกับชนบท

ในบรรดาความอยู่เย็นเป็นสุขมิติต่าง ๆ นั้น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมและวัฒนธรรม และประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลเป็น 3 มิติที่ไม่จับคู่กับพื้นที่เมืองหรือชนบท หรือกลุ่มจังหวัดในภาคใด ๆ อย่างชัดเจน กล่าวในอีกแง่หนึ่งคือ เป็นความอยู่เย็นเป็นสุขที่เปิดโอกาสให้พื้นที่ต่าง ๆ สามารถสร้างความโดดเด่นได้ใกล้เคียงกัน

การวิเคราะห์สถานการณ์และความสัมพันธ์ของมิติความอยู่เย็นเป็นสุขที่ได้ นำไปสู่แนวทางการพัฒนาในภาพรวมของเมืองและชนบทซึ่งถือเป็นกุญแจไขไปสู่ความเข้าใจความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างหลักประกันพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประชากรในแต่ละพื้นที่สามารถเลือกวิถีชีวิตได้ตามศักยภาพของตน ซึ่งในอีกทางหนึ่งคือความสามารถในการดำรงวิถีชีวิตแบบเมืองหรือชนบทให้ยั่งยืนขึ้น

2. ควรพิจารณาบริบทของเมืองและชนบทว่าเป็นสิ่งเชื่อมต่อกันไม่ได้แบ่งแยกอย่างเด็ดขาดดังเขตการปกครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองแท้ที่จริงสืบเนื่องมาจากปัญหาในชนบท

3. การพัฒนาต้องไม่ตัดตรงจากประเทศหรือเมืองหลวงสู่ชนบท แต่ต้องสร้างเครือข่ายรับช่วงเป็นทอด ๆ โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่อยู่ข้างเคียงกันมากที่สุด เช่น ชนบท กับเมืองรอง หรือเมืองรองกับเมืองหลัก การพัฒนาในลักษณะนี้แม้จะลงทุนสูงกว่าแต่จะช่วยรักษาความสมดุลและความยั่งยืนของวิถีเมืองกับชนบท

4. การพัฒนาต้องผดุงหน้าที่ของเมืองและชนบทเพื่อทำให้เกิดความพึ่งพาระหว่างกัน ชนบททำหน้าที่ป้อนอาหาร วัตถุดิบ และแรงงานให้กับเมือง ขณะที่เมืองผลิตสินค้าและบริการให้กับส่วนที่ชนบทต้องการ การรุกคืบของเมืองต้องมีขอบเขตจำกัดโดยเฉพาะต้องไม่เข้าไปแย่งหรือทำลายการแสดงบทบาทหน้าที่ของชนบท

5. การพึ่งพาภายในโดยผ่านความสัมพันธ์ปฐมภูมิหรือพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกันเป็นอันดับแรกจะช่วยให้ทั้งเมืองและชนบทอยู่รอดร่วมกัน แนวทางนี้ช่วยทำให้ทั้งเมืองและชนบทอยู่ในฐานะที่จะเลือกรับหรือปฏิเสธทุน เทคโนโลยี ฯลฯ จากกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีสติไม่ใช่อยู่ในภาวะจำยอม

6. การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่นถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนา องค์การบริหารท้องถิ่นต้องมีความยืดหยุ่นไม่อยู่ภายใต้การขีดแบ่งด้วยพื้นที่ปกครองมากจนเกินไป การพัฒนาระบบและเครื่องมือการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เป็นวิทยาศาสตร์และพร้อมใช้งานถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนหรืออย่างน้อยก็ควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจ นอกจากนั้นการจัดทำแผนพัฒนาที่มีพลวัตรและอุดมด้วยเหตุผลจะช่วยวางกรอบให้การบริหารงานเมืองและชนบทมีความชอบธรรม

7. การแลกเปลี่ยนมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตจากเมืองกับชนบทต้องเป็นธรรมเพื่อช่วยให้วิถีชนบทดำรงอยู่ได้ ในกรณีที่จำเป็น การอุดหนุนของรัฐ (เฉพาะที่เกี่ยวกับการดำรงชีพภายในประเทศ) จะช่วยให้หน้าที่ของเมืองและชนบทดำรงอยู่ได้

8. แนวคิด 'บทบาทที่น้อยที่สุดของรัฐ' ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาเมืองและชนบทอย่างน้อยก็ในปัจจุบันที่ช่องว่างการพัฒนายังปรากฏอย่างชัดเจน

9. การดำรงความเป็นสังคมเกษตรไว้อาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่าการสร้างความเป็นเมืองโดยขาดการวางแผนที่ดี เพราะทิศทางหลังนอกจากไม่ช่วยแก้ไขปัญหาที่ชนบทประสบอยู่แล้ว ข้ำร้ายจะยิ่งพอกพูนปัญหาให้กับชนบท

10. เมืองและชนบท รวมทั้งจังหวัดมีความแตกต่างและจุดเด่น-จุดด้อยที่ผิดแผกกัน นอกจากนั้นการสร้างความเท่าเทียมเป็นเพียงอุดมคติ ดังนั้น การพัฒนาจึงควรใช้ประโยชน์ หรือ บริหารความแตกต่างเพื่อสร้างประโยชน์ การพึ่งพา และการเรียนรู้ร่วมกัน

11. ท่ามกลางความแตกต่างนั้น ยังมีบางปัญหาที่พื้นที่ต่าง ๆ ประสบร่วมกัน ปัญหาเหล่านี้ เช่น ความสมานฉันท์ ขอบเขตของการคุ้มครองทางสังคม และทรัพยากรน้ำ เป็นต้น ปัญหาพร้อมเหล่านี้ต้องได้รับความใส่ใจจากการพัฒนาในทุกระดับ

นอกจากแนวทางการพัฒนาโดยรวมแล้ว รายงานยังได้แยกกล่าวถึง การพัฒนา เฉพาะด้านไว้ในส่วนการวิเคราะห์สถานการณ์รายมิติ

เนื่องจากสาระสำคัญอีกส่วนหนึ่งของโครงการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบดัชนี ดังนั้นรายงานจึงประมวลประสบการณ์ที่เรียนรู้ในขั้นตอนของการพัฒนาตัวชี้วัดและดัชนีมวลรวม ขึ้นเป็นข้อเสนอแนะอีก 2 ส่วน คือ แนวทางการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาดัชนี มวลรวม

แนวทางการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- การปรับปรุงข้อมูลระดับเมืองชนบท โดยให้หน่วยงานที่จัดบริการกำหนดตัวแปร นี้ในแบบบันทึกประเภทต่าง ๆ เพิ่มเติมจากข้อมูลในแบบฟอร์มรายงานหรือแบบสำรวจ ส่วนการ รายงานข้อมูลเหล่านี้ควรแสดงผลการวิเคราะห์ของทั้ง 2 พื้นที่ประกอบไปด้วย

- ควรส่งเสริมให้บันทึกและรายงานข้อมูลระดับจังหวัดมากขึ้น ในหลายกรณีข้อมูล เหล่านี้แม้จะมีอยู่แต่ขาดความถูกต้องและไม่ได้รายงานอย่างเป็นปัจจุบัน

- เพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลทุกมิติของหน่วยงานต่าง ๆ โดยแต่ละหน่วยงานควร จัดแบ่งระดับของข้อมูล และเปิดให้สาธารณชนเข้าถึงได้ในแต่ละระดับชั้นด้วยวิธีการแตกต่างกัน ไป

- เพิ่มการจัดเก็บข้อมูลในหลายมิติที่ยังขาดอยู่ในระดับพื้นที่ เช่น ด้านที่อยู่อาศัย ศิลปวัฒนธรรม ปัญหาครอบครัว

- ในระดับชุมชนซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลอยู่จำนวนหนึ่งนั้น ควรปรับปรุงให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนา และเพิ่มความถูกต้องในการจัดเก็บ ทั้งนี้เพื่อให้ หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางขึ้น

สำหรับการพัฒนาดัชนีมวลรวมนั้น รายงานได้กล่าวถึงแนวทางการปรับปรุงในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้

1. การสร้างเอกภาพของการรายงานสถานะความอยู่เย็นเป็นสุขระดับประเทศ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ (รวมทั้งหน่วยงานในต่างประเทศ) ใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน

ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจัดทำรายงานในแนวลึกรับช่วงต่อจากภาพรวมพื้นฐานของความอยู่เย็นเป็นสุข

2. เนื่องจากองค์ความรู้ด้านการพัฒนาดัชนีมวลรวมอย่างเป็นทางการในประเทศไทยยังมีขอบเขตจำกัด ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้การศึกษาค้นคว้าด้านนี้กว้างขวางขึ้น

3. การสร้างและใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัด แม้จะเป็นไปอย่างกว้างขวาง แต่ข้อจำกัดสำคัญคือ การขาดการทดสอบความถูกต้องของตัวชี้วัดเหล่านั้น ดังนั้น การทดสอบความตรงจึงเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมให้กระทำควบคู่ไปกับการสร้างตัวชี้วัดทุกครั้ง

4. สนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการส่งเสริมในข้อที่ 2

5. สำหรับการชี้วัดอันดับที่ต้องอาศัยการสำรวจจากตัวอย่าง ต้องให้ความสำคัญกับระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงสถานการณ์อย่างถูกต้อง

6. การสนับสนุนให้พัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูป หรือการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีอยู่เพื่อการประมวลผลข้อมูลจากตัวชี้วัดขึ้นเป็นดัชนีมวลรวม เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในปัจจุบันเพื่อช่วยให้การใช้ประโยชน์เป็นไปอย่างกว้างขวางและถูกต้องมากขึ้น

7. สุดท้าย รายงานเสนอให้ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากดัชนีมวลรวมในการวิเคราะห์สถานการณ์ จัดสรรทรัพยากร และสร้างสัญญาณเตือนภัย ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่การใช้ประโยชน์สู่หน่วยงานและสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

รายชื่อผู้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1

ผู้จัดทำรายงาน

1. สุรพล ปธานวนิช คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. วรณวดี พูลพอกสิน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. พงษ์เทพ สันติกุล คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
5. โชติมา แก้วทอง คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้าหน้าที่โครงการ

1. จิตรีรัตน์ อ่ำไผ่ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. วราภรณ์ ภู่อ่อน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. อุษณีย์ น้อยอยู่นิตย์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. พรชนก ณรงค์มี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักหอสมุด